

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes száma ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

Karácsony a katonakórházakban. Harmadszor gyulladnak fel ez évben a szeretet ünnepe, Szent Karácsony napján a kórházakban felállított karácsonyfák kis gyertyácskai. A karácsonyfákat körülállják a kórházak, betegek és sebesülteik, szemük belemereng a sok apró lángba. De lehetnek a karácsonyfák bármily nagyok, lehet azon száz meg száz színes villanykörtécske, száz meg száz kis gyertya, a katona csak nézi, de nem azokat látja. Egészen mást lát. Kis falut, kis házzal. Lelkével belát a ház kis ablakán. Az asztalon apró karácsonyfa, egy-két gyertya pislog rajta, körülötte családja. Hiába van a karácsonyfa alatt ajándék, a családtagok nem tudják az öröm könnyeit sírni. Mindenütt szomorúság, aggodalom azokért, akik nincsenek idehaza. Másutt reménye ébred, hogy nemskora itthon lesznek. Ismét másutt azokért gyászolnak, akik a hazáért életüket áldozták. Patakok dagadnak a kiomlott könnytől, folyók áradnak a kiontott vértől. Mindenki teljesen meglepette már a háborút, amit ellenségeink reánk erőszakoltak. És még mindig nem akad ember, aki megfékezne annak a néhány, a háborút minden áron folytatni akaróknak örülését. Aki odakiáltaná, hogy a háború s országok sorsa eldőlt, a háború folytatása céltalan és a még kiöntendő vér azok fejére száll, akik annak kiontását előidézik.

Ezekben a szomorú napokban szent kötelességünk, hogy a bűt, bajt, a szomorúságot, fájdalmat mennyire emberi erőttől telik, csökkentjük és enyhítsük.

A veszprémi katonakórházban és a hozzátartozó vörös kereszt kórházakban közel ezer azoknak a száma, akik a hazáért, értünk, itthonmaradtokért igen sokat szenvedtek, igen sokat nél-

külöztek. Átélték nem egyszer a pillanatot, amelyben életük fegyvergolyóknak, schrapnellnek, gránátnak, ezer és ezer leselkedő halálnak volt kitéve. Megbetegedtek, megsebesültek és most a kórházakban találják sebeikre enyhítést, betegségeikre gyógyulást. Jussanak eszünkbe ezek az emberek most, amikor a szeretet ünnepe megünneplésére készülünk. Keressünk alkalmat, hogy a kötelességek hálából, mellyel irántuk tartozunk és amelyet teljesen soha le nem tudunk róni, juttassunk nekik valamit.

Keressük fel adományainkkal a veszprémi katonakórházat, hogy az ott ápolt beteg és sebesült katonák karácsonyat szép, hangulatos, kellesse tehessek. A hadihelyzet olyan, hogy a rémes háború vége már nem beláthatatlan. Nem kell optimistáknak lennünk, ha lelkünk egészével bizakodunk, hogy a jövő karácsonykor nem kell esnem lesz már katonakórház, nem lesznek betegek és lassan hegedni fognak a háború okozta mélység, de soha el nem múló sebek.

Két advent.

(—a.) Hajnali csendben harangszó szárnyal. Legtöbb helyen egyedül, árván. Hajnali misére ébreszti, hívja az álmodó falut. Csak egy-egy kis ablakból, muskáltyák közül szűrődik gyenge világosság a lomhán terjeszkedő sötétbe. A legtöbbje világtalan. Üres a gyertyatartó, olajtalan a lámpa s ha a szörnyű takarékoság meg is őriz kicsiny tartalékot, elkel az a kora esti

időben. Amikor beköszönt a szomszéd, a rokonság s a kutató szem bubánattól halványra fehéritett arcokon keres vigasztalást, megbékülést, reménykedést...

A kis kapu csikordul. A népségnek örege, apraja kifordul s némán, szomorúan rójja a sáros utcát a templom felé. Ahonnan, a hívó harangszót kísérve, rezgő fény sugar intetet. A népség gyűl. Jobbára fennsúlyos s gyermekek serege. A legénykarzat üresen szomorkodik. A férfiak padsoraiban imitt-amott fehéredik imára hajló öreg fejek ősz fürtje. Az orgona is csak egy-két helyen szól. Másutt énekbe ölelkező szép hangja nélkül csendül meg az adventi ének: Harmatozzatok égi magasok!...

Harmatozzon az Eg! Permetezzen az Igazság világot termékenyítő esője... Teljéke az idő s a sovargó s megtisztult szívket az örök Szeretet karácsonyi békéje boldogítsa...

... Az éjjeli csendet morajló bűgás kergeti. Istennek hála: ma már idegenben! Harang-nemzettségből született ágyuk szava hirdeti a magyar nemzet adventjét. Új korszak eljövételét. Ébreszti, hívja a milliákat, akiknek lelkében négyszázados busongás komor kerete között a szabad nemzeti élet teljességének képe ragyog. S a harangozó ágyuk hatalmas riadója megmozdul a

Beszéd,

melyet Veszprémmegye törvényhatóságának 1916. dec. 4-én tartott rendkívüli közgyűlésén tartott Rédey Gyula dr., c. püspök.

Méltóságos Főispán Ur!

Tekintetes Közigazgatási Bizottság!

Az 1916. évi november hó 21-ike nagy dátum Ausztria és Magyarország történetében. A rákövetkező nap kora reggeli órájában a budai várpalota és a bécsi burg ormára felvonták a fekete zászlót. Soha zászló még nem egyesített annyi különböző faj, nemzetiség, vallási és politikai elv és meggyőződés által egymástól annyira elválasztott ember-tömeget egy közös érzésben, egy közös fájdalom-ban s egy közös imában, mint ez a két zászló.

Első Ferenc József Ausztria császára és Magyarország s a kapcsolts részek apostoli királya közel 68 esztendő uralkodása után megért őseihez. — Csodálatosak a Gondviselés utjai. Egy világháború vérzivatarában szőlította el őt az élet és halál Ura trónjáról: talán azért, hogy hosszú élete munkájának nemcsak népeire, de az egész művelt világra szóló nagy eredményeit annál meggyőzőbb világlátásban mutassa meg a jelen- és az utókornak; mert amit ez a nagy uralkodó 68 esztendő uralkodásának minden vasszorgalmával, önzetlennel, az önfeláldozásig megfeszített munkásságával, állami és családi élete nagy tragédiáinak a martirokra emlékeztető hősiessé, a keresztényi türelmet nagy próbáit megűtő, hallgatag elszívásával nem bírt elérni soha, egy pillanatra sem életében, hogy minden alutalvóját egy közös nagy érzésben tudja volna egyesíteni; azt elérte a halál hosszú Álmára lecsukló szeme utolsó pillantásával, utolsó sóhajával, mely elhídegető ajkakt elhagyta.

Mily nagy, mily magasztos, mily lélekemelő mégis a halál komor fensége!

Mintha népeink minden egyes embere megérezte volna az elválás e nagy, e komor és mégis annyira fenséges pillanatában, hogy a szállóigévé lett végrendeleti kijelentése egyik elődjének: I. Ferenc ausztriai császár- és magyar apostoli királynak: „amorem meum relinquo populus meis” szeretetemet hagyom népeimnek, — önála egy hosszú, a történelemben szinte páratlanul álló uralkodás mindennapi bajai, aggodalmaival s a kötelességtudás mintájul szolgáló munkáival és az állami és családi katasztrófák keresztényi türellemmel viselt szenvedéseivel megpecsételt igazság volt. „Amorem meum relinquo populus meis!” — Van-e a kettős monarchia átlatvalói között csak egy is, aki kételkedni tudna e márványba illő arany-szavak igazságán? Pedig életében hány-szor voltak ez arany-szavak a népek vízályainak fergetegében mégis elhomályosítva!

Micsoda csodás pályafutás is volt az ő földi élete! A történelem amint alig ismer hosszabb uralkodást, — alig ismer — mondjuk ki bátran, amit itt belüli mindannyian érezünk, egyuttal nagyobb, nemcsak a kettős monarchia, de Európa összes népeire eredményekben gazdagabbat.

Ifjusági belesik abba a korbba, melyre, a napoleoni viharos idők után, a szentszövetség lőtt rá bélyegét. A szentszövetség, mely nem a népek, csak a dinasztiai szövetsége volt, azt hitte: elég, ha a népeknek a napoleoni idők után annyira égő sebeit letakarja az illetékes dinasztiai aranyos címeivel díszített béke lepelével s a sebek e lepel alatt maguktól is begyógyulnak; — csak időt kell reá engedni. S nagyot bámult, mikor az általa hite szerint jól elrendezett, restaurált Franciországból kitért a forradalom és azele végigpórt Európa

majd minden művelt államán. De Európában sehol sem fakasztott akkora lelkeselet, mint éppen Magyarországon, mely töle teljes nemzeti megújodását remélte.

E forradalom viharának tombolása között lépett, mint 18 éves gyermek-ifjú, ősei trónjára. Akkor, midőn az Ausztria néven ismert összbirodalom egész épülete összedüléssel fenyegetett; mert alapzata alatt e forradalom vulkanikus erejétől megmozdult a föld. Nem lehet szándékom hosszú, majd 68 éves uralkodása idejének egyes fázisait méltatni. Ezt elvégi majd a pártatlan történetírás. De rá kell mutatnom ennek a történelemben oly magányosan álló hosszú uralkodásnak egyes állomásaira, hogy megérthessük emberi és uralkodói jellemének kialakulását, melynek megértése nélkül ez az általános s külsőségében is annyira imponáló gyász szinte megfoghatatlannak tűnik fel legalább nekünk, kik ez uralkodás első éveire, mint fiatal korunk nemzeti szomorúságban átélit s mégis oly feledhetlen emlékeire és tapasztalataira tekinthetünk vissza.

Nekünk, akik oly kemény, hazafias daccal ifju sziveinkben szavaltuk „Kontot” a kemény világt, akik az „Élő szobor” szavaival éreztük, hogy „ereinkben a vér kintz cseppje dül”; kik a „Velszi bárdok”-ban kigyult arccal s felhevült szívvel szinte harsogva ejtettük ki: „Edvard király, angol király” nevét; kik leboruló áhitattal énekeltek az „Isten áld meg a magyart!” könnyekkel megszentelt strófáit; s megcsukló hanggal s ifju lelkünk acéllá vált dacával s feltámadt, soha ki nem aludható reményével a „Szózat” — mint Petőfi mondá — egy nemzet szívéhez szóló szavainak — „megfogva bár, de törve nem; él nemzet e hazán” — prófétai kijelentését.

Nekünk, kik el-elboruló lélekkel s könnye-

hosszu árkok, alacsony fedezékek álomkergető, büszke népe. Csupa fiatalság, csupa életerő s mind igazi férfi: hiszen magyar a fajtája... Ezek az élő, egészséges, munkás magyar faluk. S rohannak előre, hogy a kergetett álomból örök valóság legyen. Gyulladó hevületük szikrát vet az éjszakába, acélt edz a fegyveres kézből s könyörgéssé magasztosul a harci kiáltásban. S ez a harci kiáltás is ádventi ének: Harmatozások égi magasok!... Jövel Isten segítségre! Hulljon a nemzet lelkét termékenyítő szabadság aranyosója! Teljék be az idő s szüléssék méhéből a mi áldottabb, új világunk: erősebb s teljesebb nemzeti élet!

Aperiatu terra! Nyiljék meg a föld és szálljon ki belőle az ősök lelke. A hívő lélek s a magyar lélek. Hogy megneveltsen, megtisztítson bennünket, akik reménytelivel szívvel éljük a két adventet s boldog vágyakozással, hálaadó lélekkel közeledünk a hitbeli élet s a nemzeti élet karácsonya felé...

A csillag már az égen jár. Ne fáradjon el a reménykedésünk, hiszen nem sokára megáll a világbéke Betlehem fölött...

HIVATALOS RÉSZ.

Plébánia betöltés. A püspöki szabadadományozásu *halimbai* plébánia javadalmat *Stagi* Ernő ottani ideiglenes adminisztrátor nyerte el.

Dispositio. *Andó* Mihály Tüskevárórt Zalaszentbalázra, *Koncz* János Zalaszentbalázsról Nemetújfaluba kápláni minőségben áthelyeztettek.

Tanítói kinevezések. *Zsombolyi* Franciska Sávolyra, *Hartmann* Julianna Lókutára, *Krém* György Devecserbe osztálytanítóknak, *Weisz* József Somogytúrta kántortanítóknak kinevezettek.

Kövesi Mária állami tanítónő szolgáltatásával az iharosi róm. kath. iskolához rendeltetett.

Kérelem. Tisztelettel felkérem a veszpremi egyházmegyei főd. esperes urakat, hogy az 1916. évre esedékes esperesi tiszteletdíjról szóló nyugtatványukat *december hó 24-ig* címre beküldeni sziveskedjenek. — *Püspökségi jószágkormányzó.*

inknek szinte torkunkat fojtogató érzésével szavaltuk vagy énekeltük *Tompának* „A golyóhoz” irt hatalmas s egy egész nemzet gyászatát oly örök-szépséggel kifejező költeményéből azt a sort: „Te boldogabb vagy, mint mi, jó madár! Neked két hazát adott vezeted! Nekünk csak egy volt... az is elveszett.”

Igenis, tek, törvényhatósági bizottság, nekünk, legalább annak a kor szülőitei- s nevelőjeinek, — hogy megérthessük önmagunkat s ennek az általános, az egész magyar nemzetet átható gyásznak mélységét és intését — szükségünk van arra, hogy megkeressük annak a lélektani nagy rejtélynek kulcsát, mely e két, látszólag annyira ellentétes gyásznak harmoniáját megteremté.

Csak jelezni fogom e hosszú élet kimagasló állomásait. Az ősök történeti tudása és saját tapasztalása ki fogja bizonyára egészíteni azt, ami az én szavaimból hiányozni fog. Itt van mindenképp előtérbe jöve trónralépése. Világos, mely oly sötét fölött jelentett majd két évtizedig a magyar lelkében. A krími háború. A francia és piemonti háború ellenünk. *Soiferino*, *Magenta* s ennek következménye *Lombardia* elvesztése. A februári páns. Az öszbirodalom parlamentjével való kísérletezés. A Poroszországgal kötött viselt szezvi-holsteini háború. S végül 1866-ban a porosz-olasz háború Ausztria ellen, mely a kőnigretzi katasztrófával végződött. Valóban e katasztrófa következtében Ausztria mint nagyhatalom a legnagyobb veszedelem szélére sodródott. De ekkor jött a csodás fordulat, mely, amily új, szinte reveláció-szerű világításban mutatta be az eddig alig ismert vagy félreismert uraikodó igaz jellemét; úgy új, bár régen várt, de mégis szinte meglepésszerűen ható irányt és alkotásokat jelentett Ausztria-Magyarország népeinek.

Pályázat helyettesítésére. A *kővágóörsi* (Zala m.) róm. kath. iskolához az oszt. tanító helyettesítésére néhány hónapra kisegítő kerestetik. Pályázhatnak okl. ovónők is. Fizetés megegyezés szerint. Kérvények *Csélyi* János lelkész címére küldendők *december 28-ig*. Posta helyben.

Pályázat. *Padári* (Zala m.) r. kath. iskolázék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 2 szoba, konyha, kamara, faház, ól; 7 kh. 589 □-ól kiütő szántó, 2 kh. 816 □-ól kiváló rét; 2 kh. háromszori megszántása, legeltetési jog helyett 2 kor., 3 szekér széna, borkollektaváltság 60 kor., ismétlőiskolaért 16 kor., készpénz 33 60 kor., fizeteskiegészítés 82 46 kor.; stóla 4 kor., 3 ól tüzifa szállítva, főlvágya. léleggabona átlag 6 mm. rozs, lélekpénz átlag 12 kor.; kermetgyáltás 20 kor. államsegély 720 kor. kezdőfizetéshez. Köteleességei díjlelve szerint, az adót maga fizeti. A pályázatok főszerelvé a róm. kath. plébánia-hivatal *Nagykapornak* (Zalam.) címre küldendők *december 29-ig*. Az állást legkésőbb *Január 8-ig* kell elfoglalni. Nők is pályázhatnak.

Pályázat. A *dolti* (Zala megye) kántortanítói állásra *december 17-iki* határidőre pályázatot hirdet. Jövődélme: 2 szobás lakás, konyha, kamra, kert és törvényszerinti készpénzfizetés államsegéllyel. Köteleessége: a mindennapi és ismétlőkörök val-lásérkölsi oktatása s a kántoriak vezése és a „Gondviselés” egyesületnek tagja lenni. Kérvények *Sélyei* Imre plébános címére *Pakod* (Zala megye) küldendők.

Pályázat. A *karádi* (Somogy m.) róm. kath. iskolához, a háború tartamára, helyettes tanítói állásra pályázat hirdet. Évi fizetése: községtől 600 korona, államsegély 200 korona; a községtől ezen fölül 50 korona havi hadipótlék. Egy szoba fűtéssel és a legszükségesebb bútortalattal Pályázhatnak: férfiak, nők, nyug. tanítók, esetleg IV. éves képezdészek is. Pályázati határidő *f. é. dec. 23.* Iskolaszék.

Pályázat. A *szőládi* plébániához tartozó *Balatonöszöd* (fürdőhely) fiókhitközség lemondás folytán kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 3 szobás lakás, konyha, kamra, gazdasági mellékeépületek, 1000 □-ól házikert, nagyrésze termő szőlő. Az uradalomtól 2 hold szántóföld, 1 hold rét, melyet a hitközség teljesen megmunkál, a hitközségtől 2 hold szántóföld, ebből 1/2 hold szőlővel van beültetve 1/4 hold kenderföld, 2 hold rét. A hivatól jár minden házaspár után egy p. m. rozs és 70 fillér, az uradalomtól 4 1/2 mm. gabona, 6 akó bor 21 kor. készpénz. Az öszes-helyi járandóság 516 kor.-ban van értékelve, a törvényesül fizetés államsegéllyel van kiegészítve. A kérvények *december hó 18-ig* *Sandl* József

Az öszbirodalom, ez a négyszáz évet élt politikai fantom, melynek még ennyi katasztrófa után is annyi kétségbeesett védelmezője volt odaát, mint nyílt politikai tényező e katasztrófaival halálos dőfést kapott; hogy ezután csak mint kísérlet járjon fel jól elzár és bemohosodott sirtájából; de Ausztria mint kettős monarchia, melynek természetzerűleg a történelmi logikája és az írott, a szentnek tartott és esküvel annyiszor megpecsételt törvényes szerződésnek alapján lennie kell, mint a főnix hamvaiból megfijodva, megerősödve kelt ki a végzetesnek látszó katasztrófa hamvaiból.

Ekkor történt az a magyar és osztrák történelemben legnevezetesebb, a hajnali órákban tartott tanácskozás a még fiatal, 36 éves császár és a haza bölcsé, *Deák Ferenc* között; mely egy teljesen új, egy jobb, eddig nem is sejtett boldog jövő hajnalát jelentette nemcsak a kettős monarchia népeinek; de magának az annyi megróbbátatáson átment dinasztának is.

Ez a nevezetes történeti találkozás volt a bevezetője azoknak a tárgyalásoknak, melyek meghozták Ausztria abszolútisztikus kormányzott népeinek az alkotmányos szabadságot s Magyarország történeti jogainak teljes, bár a változott viszonyok alkalmazzott elismerését. Ez a nevezetes történeti találkozás volt, hogy úgy mondjam a fogantatása annak a nagy politikai alkotásnak, melyet a 67-es kiegyezés néven ismer a történelem s melyet Európa újabb történetében egyik legnagyobb politikai remekműnek s eredményeiben — amint azt leginkább a most folyó világháború véres világításánál szinte vakító sugárzófóttól megvilágítva látjuk — szinte beláthatatlan perspektívájú alkotásnak kell hogy tartson minden elfogulatlan s e névre jogosan igényt tartó történetiről. Nem hiába tartotta a nagy uraikodó, — kinek gyászünnepe jöttünk ma itt

plébános iskolaszéki einökhöz *Szóládra* (Somogy m.) küldendők. Választás *december 19-én* délelőtt 10 órakor lesz megtartva. Személyes megjelenés kívántatik. A megválasztott kántortanító tartozik a hit-szövetkezet könyvelői állását elfogadni, fizetése 160 kor. Megjegyzendő, a szövetkezet kezdő, a könyvelői fizetés emelkedik. A gondviselés-alapba tartozik belépni.

Nemzeti eszme és a háború.

Irtá: *Biczi Gyula.*

A fölöttünk tomboló eseménytenger viharzó hullámai fölrázzák a lelkeket s azokból új eszméket és érzéseket váltanak ki. A tespedő passzivitást az élet vágya váltja föl. Ezen új élet fűtő lehetete éppen a legválságosabb órában csapott meg bennünket, mert már kockán forogtak évezredek küzdelmünk legszentebb vívmányai, legdrágább nemzeti értékeink. A nemzetköziséget hirdető, keresztény etikát föllyenesen lemosolygó radikálizmus büntelen gázolta le legszentebb ideálainkat és az „új magyarok” szövetkezett tábora — amelyet a történelmi magyarsághoz csak az érdek szála fűz — el akarta velünk hitetni, hogy a műveltségnek első feltétele a nemzeti érzés, a faji öntudat elnyomása. A művelt Nyugatról mindig úgy beszéltek, mintha mi volnánk a műveletlen Kelet. Most ismerjük csak fel, hogy nemzetünk halálát idézte volna elő, ha a progressió rohoztos szel-leme megtámadhatta volna a nemzet velejét, ha a hazáról, becsütről, köteleességről, önfeláldozásról hirdetett elveit ránk erőszakolhatta volna.

A demokrata bölcselők azt hirdették, hogy az osztályharc miatt sokkal nagyobb a rokonság a különböző országok proletariátusa, mint az ugyanazon ország proletár és más társadalmi rétege közt. Így alakult ki egy nemzet keretén belül két világ, melynek érdekei, vágyai mások lévén, egymást még meg nem értete. És a veszedelm óráiban milyen felemelő volt látni az ősi nemzeti erő működését, amely összeforrasztotta a nemzetet és a nemzetköziséget tanító radikálizmus is mindenütt a nemzeti társadalom egy szerves részének bizonyult.

Igy volt ez nemcsak nálunk, akik önvédelmi harcot vívunk, de Angliában is, amely a hódító háborút a munkásság hozzájárulása nélkül meg se indíthatta volna. A francia szocialisták is a háború alatt egyhangulag szavazták meg a haderővel, tehát támogatják a háborút. Szolgálatába szegődtek a revans eszméjének s legliberalisabb imperialisztikus eszméknek hódolnak. Így let, nyilvánvaló, hogy a történelmi szükségességge, ránk zudult háborút nemcsak a királyok és kapi

egybe — e művet 68 éves szakadatlan munkásságban töltött egész élete koronájának.

Egy világháborúnak kellett elkövetkeznie, hogy ennek borzalmas megróbbátatásai pecsételjék meg minden kétséget kizáróan e véleménynek, nem, e szent meggyőződésnek még a a legszkeptikusabb lelkek előtt is kétségbevonhatatlan igazságát. E művével, melynek ünnepélyes kifejezője koronázása volt, új fejezete kezdődik uraikodásának, új fejezete kettős birodalma történelmének. Egy közel négyszáz esztendő nagy pört fejezett be e művével. Négyszáz éves viszálykodást, melyben a kiontott tenger vértől csak a keserűség, a fájdalom, a gyász tengere volt nagyobb.

Hogy a jólét, az erkölcsi és anyagi haladás mily előre nem is látható bőséges forrásává vált e nagy alkotás kettős birodalma minden népeire, elég egy pillantást vetni két államának fővárosára: a megújult s népességében megróbbátatott Bécsre s a kis vidéki város nivójából világvárossá fejlődő Budapestre. Elég egy pillantást vetni kettős birodalomnak pénzügyi, gazdasági és hadászati erejére, mely e világháborúban amily bizalmat, erőt, biztonságot önt kettő népeinek lelkébe, ép oly megdöbbenést és bámulatot kelt ellenségeinkben. Sőt e nagy mű a kitartás, erő s a vigasztalás csodás forrásává vált reá önmagára is; mert hogy órák nem roskadt az apai, hivesi és rokoni szívet ért borzasztó csapások súlya alatt; az isteni gondviselés kegyelme után, csak annak köszönhet, hogy teljes tudatában volt annak, hogy lankadatlan, a kötelelességtudás mintájául szolgáló munkássága nemcsak házának, nemcsak népeinek; de egész Európa szabadságának, haladásának válik bőséges és áldáshozó forrásává.

Ez volt a gondviselés végzéseiben megnyugvó

talisták, de a demokraták is köztársaságiak is akarták.

A kemény tűzpróbában tehát a nemzeti eszme történelmi ereje erősebbnek bizonyult az alapítatlan ábrándoknál, midőn kitűnt, hogy az „emberiség” tulajdonképp csak üres, elvont fogalom, mert a földön csak egyes emberek és nemzetek élnek. Ha rombadőlt légvárai szakadékaik alatt bűnös kezek szitják is még titokban régi dicsőségük pisgoló lángját, már mégis csak belátják, hogy az egész emberiség még se lehet egy nemzet, mert az égáji, földrajzi, vérségi viszonyok és lefelleltek áthidalhatlan eltéréseket mutatnak.

Valóságos műveléssel szemléni azt a nevetéses tojástancot, melyet a progresszív írók jarnak, hogy valamit megmegmentsenek „természet tudományos igazságaikból”.

Ma már a nyugatosokkal Ignotus is elismeri, hogy a nemzeteket nem lehet féltreoltni a nemzetköziség útjából, de nem is szükséges, mert a nemzeti irány nem áll utjába a különböző nemzetek kölcsönös megértő gazdasági és kulturális érintkezésének. A szabaddkőműves Agoston Peter pedig a Világban úgy csavarja a nemzetköziség fogalmát, hogy hiszen jó magyarok és kozmopoliták is lehetünk, mert a nemzetköziség csak a kultur népekkel való kapcsolatban áll és ezen érdekösség mellett az egyes nemzetek kulturája faji sajátosságok fentartásával nemzeti irányban haladhat. Ezzel azonban újat nem mond, mert mi is azt állítottuk és az élet is azt mutatta, hogy egyik nép a másiknak szellemi és erkölcsi termékeiből átvézi a saját egyéniségének megfelelőit, azt a maga lelkének tüzeiben átolvasztva gazdagíthatja faji kulturáját, de ez még nem nemzetköziség.

A nemzetiségi politika egyik leghírhedtebb. méregkeverője Jaszi Oszkár is belátja már a „Huszadik Század”-ban, hogy a népeknek csoportosulása nemzetiségek szerint megvalósíthatatlan, mert a nemzetiségi határok nemcsak természetes határokhöz nem alkalmazkodnak, de annyira egymásbafojlyók, hogy határakat szabni nem lehet. De nem is szükséges, mert a történelmi alakulások, ha évszázadok alatt történeket, erősebb kapcsolatot teremthetnek, mint a közös nemzetiség és fajiság.

És hogy a különböző országok proietariatusa milyen távoli rokonságban van egymással s hogy a szocializmus mennyire nem az emberiség boldogulásáért harcol, bizonyítja a francia szocialistáknak Leedsben hozott határozata, amely a németekkel minden szolidaritást megtagadva lehetetlenné akarja tenni Franciaországban idegen nemzetiségű munkások munkáját.

Az általános emberszeretet, a humanizmus frázisa így omlott össze egyszerre, elnyomta a lefentartás ösztöne, amelyben nem annyira az egyén,

mint inkább a nemzet fenmaradásáért vívott küzdelemre hevíti a sziveket.

Mégse kell azt hinnünk, hogy a szocializmus csak látszólagos alkalmazkodásból vedlett át nemzetivé. Célszerűségeből, a saját jól felfogott anyagi érdekeiből is harcolniok kell hazájuk területi integritásáért, mert egy ország épenmaradása nemcsak a sovíniszták, de a munkásság szempontjából is életkérdés. Az államok sorsa mindig befolyással van a munkásság helyzetére. Minél gazdagabb egy ország, minél nagyobb a termelés és gépek alkalmazása, minél több a gyarmata az emberfölség levezetésére, annál magasabb a munkabér. Ezért nem közömbös a munkásság szempontjából se, hogy egy ország ebből a világküzdelemből darabokra tepve vagy sértetlenül, sőt talán kedvező gazdasági szerződéseket köve, új fogyasztási piacokat szerezve kerül-e ki.

Nekünk nem lehetnek világhatalmi terveink, de elég azt tudnunk, hogy az internacionalizmus fantomjai, mint szines szappanbuborékok szétpattantak. S ha a veres áldozatoknak reánk nézve más eredménye nem is volna, mint a nemzeti eszme és faji öntudat megerősödése, a nemzeti élet újjászületése, akkor se folyt hiába annyi ártatlan vér.

Közygylés. A Veszprémvármegyei Közművelődési Egyesület f. évi közgyűléset dec. 7-én tartotta Hunkár Dénes főispán elnöklésével. A közgyűlés korábbi megtartását a háborus idő s az elnök nagy elfoglaltsága akadályozta. Az egyesület mindenek dacára ez évben is arra törekedett, hogy nemes hivatását betöltse. Nagy veszteség erte az egyesületet Zsigmond Janos főjegyző távozásával. Kiváló tudás, ideális önzetlenség, nemcsüggő lelki hev s szép érdemű írói képesség tette őt szinte pótolhatatlan erősségge a főjegyzői állásban. Az egyesület alapításának s szellemi vezetésének nagy része az övé. Meltó volt rá, hogy elnök indítványára az egyesület megörökítette érdemeit jegyzőkönyvében. Az előző közgyűlés egy indítványt fogadott el s részletes kidolgozást egy bizottságra rúta. A bizottság javaslatait Gáspár Ferenc terjesztette elő. Az indítványban három gondolat részleteződik. Az első az egységes vezetés. Ezt csak egy tisztviselő irányíthatja és pedig közszokás szerint titkári minőségben. A titkár lehetőleg a tanári karból kerüljön ki. Hivatásuk szerint a közművelődés vezeterei ok s legkönnyebben helyeződnek el a közművelődés szükségleteinek, céljainak áttekintésére alkalmas nezőponton. Vezető szerv egységes, önálló munkálkodása képes a felszínről beljebb hatolni s a közművelődés, különösen pedig a magyarosítás terveit mélyebbre irányítani. Ilyen vezető szerv mindenütt a titkári

hivatal, amelynek vezetője sokoldalú, sok időt kérő munkájáért tiszteletdíjra érdemes. A másik gondolat az anyagi kérdés. Az egyesület anyagi erejét fokozni kell. Ezt elsősorban a vármegyei törvényhatóságtól várhatja. Felkérendő tehát a törvényhatóság, hogy a saját nevét hordozó közművelődési egyesületet évenként segítse. Harmadik gondolat, hogy a közművelődési egyesület állandó összekötterésben legyen a vármegyei közművelődési egyéb intézményekkel. Ezt is, valamint az egyesületnek működését az alapszabályokban megjelölt helyi, járási s központi szervezet szerint csakis az egységes vezetés valósíthatja meg. A közgyűlés a javaslatot Hunkár Dénes, Illés Dezső dr., Vértessy Gyula dr. helyeslése után elfogadta. A titkári állás szervezésének azonban előbb anyagi feltételt kell előteremteni. Az egyesület segélyt kér a törvényhatóságtól, a vármegyei pénztintézetektől s Haidekker László indítványára a közsegektől. Pósa Endre a jegyzőkönyvek alapján változta az egyesület eddigi tevékenységét, ismertette a tapasztalt eredményeket s ezzel jelezni kívánta, hogy az egyesület nyolc esztendeje törekvő munkásságban telt el. A számadásokat a közgyűlés jóváhagyta. Vagyon 1530 K. 80 f. — A közgyűlés a megüresedett főjegyzői tisztségre elnök indítványára Pósa Endrét választotta meg, aki eddig is buzgó jegyzője volt az egyesületnek. Jegyző lett Balassa Kálmán veszprémi tanító, aki ideiglenesen, minthogy Kálmán István hadbavonult, a pénztárosi teendőket is végzi.

A vármegye és város gyászja.

Miként jeleztük, a vármegye és város a mult hétfőn tartotta gyászünnepét néhai Ferenc József királyunk emlékezetére. A vármegye gyászának tolmácsa Rédey Gyula dr., c. püspök volt, kinek szép beszédet tárcarovatunkban közöljük. A város nevében Kránitz Kálmán feisz. püspök beszélt. Meltatta a volt uralkodót, mint a kötelességtudás mintaképet, kiemelte mely vallásosságát, változta az előrehaladást, melyet országunk az ő uralkodása alatt tett. Mindkét beszéd mely hatást kellett a jelenlevőkben.

A képviselőtestület ezután elhatározta, hogy a miniszterelnök ur utján hódoló feliratot intez IV. Károly királyhoz. A felirat szövege így hangzik:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Veszprém város közönsége mai napon tartott rendkívüli képviselőtestületi közgyűlésében mely megilletődéssel adott kifejezést legbensőbb hazafiúi fájdalomnak és mélyen átérett hazafiai gyászának, hogy a Mindenható hön szerett királyunkat, dicsőségben uralkodott I. Ferenc József Ő Felségét magához szölitotta. A város közön-

hiten kívül bizonyára, amint bősegesen kiérdemelt, úgy egyuttal kiapadhatlan vigasztalása. Az emberiség millióinak boldogulásáért ily nagy, ily önzetlen munkát végezve, az évek súlyától meghajolt zettel, a csapások súlyától megviselt lélekkel, ha visszatekintett lefojlyt hosszú élete munkásságára: hivalkodás és kérdés nélkül elmondhatta önmagának: ez bizonyára férfimunka volt.

De hogy e nagy mű megkezdésekor minő beiső lelki harcokon kellett átmennie, annak csak a vesék és szívek vizsgálója, a mindentudó Isten a megmondhatója. De azt hiszem közel járunk az igazsághoz s nem vétünk sem a köteles tisztelet, sem e mély gyászban még inkább kötelező kegyelet ellen, ha őszintén kimondjuk, hogy e lelki harcokban sokat, nagyon sokat fel kellett áldoznia. Meg kellett tagadnia ifjúságának sok kedves s bizonyára szívéhez nőtt emlékeit, tanulmányait, eddig becsült tanácsadóinak egész seregét, szóval egész eddigi multját s rálépni egy egészen új, neki egészen szokatlan új utra, melynek veszélyeiről neveltetés és uralkodása közben komoly, általa nagyrabecsült s az országlás művészetében tekintélynek tarított férfiaktól annyi komoly figyelmeztetést, annyi óvás hallott. De ő nem habozott; becsületle lélekkel és elhatározással rálépett az új utra, melynek célhoz vezetőségéről a veszedelmekben tett tapasztalása meggyőzte. Ugyszólván önmagától vált meg, midőn e fordulatra határozta el magát. S amint ő e lépésével megvált multjától, népei is a feledés sűrű fátyolát vetették a multra s uralkodó népei megtálaták egymást a közös megbecsülésben s ami ennél sokkal több: a közös szeretetben.

Mert mikor a felismert uton eljutott életének ama nagy történelmi eseményéhez, hogy szent István koronájával a fején, annak királyi palástjával vál-

lain, kezében a szent király kardjával fellovagolt a koronázási dombra, hogy a kezében levő karddal a világ négy tájéka felé suhintva, külsőleg is jelezze, amit esküjében szentül megfogadott, hogy szent István koronájának birtokállományát a világ bármely oldaláról jövő ellenséggel szemben meg fogja védelmezni, — Magyarország színe-javának, mely e jelenetek szemtanuja volt, — ajkáról felhangzott az egetverő „éljen a király” kiáltás; s ez ünneplő közönség s vele egész Magyarország a szemekbe felszökő örmökönnyceppen keresztült már nem Ausztria császárat, I. Ferenc Józsefet látta maga előtt, hanem a „legelső magyar embert: a királyt.”

E nagy, e történelmi pillanatban az összbirodalom, melynek büszke homlokzatán ott csillogott arany betűkkel a sokatigéző jelszó: viribus unitis, egyesült erővel, — véglegesen összeomlott — hogy a legnagyobb valószínűség szerint soha többé föl ne támadhasson. De a jelszó: viribus unitis, mely az összeomlott összbirodalom sirján a történelem legkegyetlenebb szatirája lett volna; — ime akkor öltött testet, akkor lett eleven valóságga, mikor az összbirodalom ketté vált s a történelmi jogfolytonosság hatalmas ereje visszaállította: a kettős monarchiát, melynek életerege épp e világháboru zivatarában állja ki a tűzpróbát s eji bámulatba a világot.

Ezért őszinte, mely és minden bizantinus képmutatástól ment az a gyász, melyet elhunytá fölött nemcsak népei, de egész Európa minden jobbja őszintén éreznek.

Cuique suum: mindenkinek a magáét. Ezt a jelölt olvasztam épp a napokban egy németbirodalmi örnagy ugynevezett pikkesle sisakjának előreszén, embiama alakban, aranyozott reliefbetűkkel írva. Cuique suum! Alig van az emberi szó-

tárban két szó, melynek összetétele annyit fejez ki, mint e két szó. E két szóban tek. törvényhatósági bizottság! benne foglalatik a két legnagyobb parancsolat: az embernek kötelességei Isten mint teremője s embertárs, mint felesbarátja iránt. A két nagy parancsolat, melyektől — mint az Üdvözítő isteni ajka mondta: függ a törvény és a próféták!

„Cuique suum” igazán méltó jelige egy oly birodalom harci sisakján, melynek győzelmes hadai egy felzudult világgal szemben vedik az egész emberiség legszentebb jogait.

„Cuique suum”, ez volt az ő hosszú uralkodásának is vezércsillaga, s ez a nagy igazság alapja a gyásznak is, melyet iránta minden igaz embernek éreznie kell.

A pártatlan történelem meg fogja róla állapítani: hogy a kiválasztottak közé tartozott, kiket a Gondviselés a maga nagy céljainak megvalósítására küld a nemzeteknek. Ha eddig lehetett volna még eziránt kétség, a most szemünk előtt lefojly világháboruban végzett teljesítményei a kettős monarchiának meggyőzőnek a legszeptikusabb elmét is e vélemény igazságáról. A Gondviselés pedig kiválasztottjait, mint Mózeset és népét mindig a Vöröstengeren: a szenvedések, a megpróbáltatások vöröstengerén át vezeti az ígért földje felé; — amelynek határaitohoz az ut rendesen csak hosszú, minden türelmet próbára tevő lakatlan sivatagon, vízben, élelemben és üdítő óázisban szükölködő pusztaságon át vezet. És a vezetőik sorsa is rendszeren Mózes sorsa.

Ők csak messziről, mint Mózes, a Nebo heggy ormáról láthatják az ígért földjének zödelét, buja füvel bendőt halmait, dús érdősokszorta hegyeit s virágtengerben uszó mezőségeit; de megfőró, a halál álmára már lehunyni készülő szemükbe bele-

sége bensőséges érzéssel vesz részt abban az országos gyászban, amely a nemzetet a modern magyar állam kiépítésének koronás munkása halálával érte. Világtörténelmi alakját a történelem fogja örökéletű lapjaira feljegyezni, mi hálás kegyelettel zárjuk főnkelt személyének emlékét szívünkbe.

A város közgyűlése megbízott, hogy határozatának ezen tartalmát azzal a kérrsel jelentsem Nagyméltóságodnak, hogy Veszprém város közönsége fájdalmas és gyászos érzésének ezen kifejezését a legmagasabb trón szármolyához juttatni kegyeskedjek.

Kérem a közgyűlés határozata folytán Nagyméltóságodat arra is, hogy a trón szármolyánál egyidejűleg előterjeszteni kegyeskedjek Veszprém város közönségének legalázatosabb alatiatvói hűséges hódolatát IV. Károly király Ő Felseje előtt és hódolattal és szeretettel teljes üdvözlését Ő Felsegeiknek, a magyar királynak és magyar királynénak.

Kelt Veszprém, r. t. város képviselőtestületének 1916. évi december havának 4-ik napján tartott rendkívüli közgyűlésében.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói:

Dr. Horváth Béla,
v. főjegyző.

Dr. Komjáthy László,
polgármester.

H I R E K.

— **A koronázás.** Az egész nemzet örömteljes várakozással tekint a fényes szertartások elé, melyek e hó végén Budavára történelmi jelentőségét teljes mélységükben idézik fel. A magyar sz. korona, sz. István királyunk felséges hagyatéká nálunk nemcsak királyi jelvény, hanem egyúttal a királyi jogok forrása, szoros kapcsolat a nemzet és királya között. A koronázás előkészítése épen ezért elsősorban egy kiküldött országos bizottság feladata, melynek bibornok-püspök ur Őeminenciája is tagja. A történelmi és közjogi fejlődésen alapuló szertartásokban, melyeket a primás, a nádorhelyettes, a veszprémi püspök és a kalocsai érsek végeznek, lényeges változtatás előreláthatóan nem történik, csupán a külső ünnepségek redukálását teszik a mai nehéz viszonyok szükségessé. A koronázáskor kiadandó királyi hitlevél szövegét az országos regnicoláris bizottság a változott jogi viszonylatoknak megfelelő módosításokkal készíti elő.

— **A veszprémi Öltáregyesület újraalakulása.** A háború alatt az Öltáregyesület is alkalmazkodott a viszonyokhoz. Az egyesületi

hölgyek katonáink részére készítettek ruhanemléket. Most az egyesület visszatér rendeltetéséhez s hozzálat a szegény templomok segélyezéséhez. A munkaév a mai napon az Angolkisasszonyok intézetének dísztermében d. u. 5 órakor tartandó közgyűléssel kezdődik. Az elnökség a tagoknak meghívót küldött. Ez a híradás is meghívásul szolgál.

— **Kongregációi ünnepély.** Az angol-kisasszonyok budapesti „Sancta Maria” intézetének tagjai december 8-ikán tartották kongregációi ünnepélyüket. A felavatást az idén is Bibornok Püspök Ur Ő Eminenciája végezte. A magasztos és fölemelő ünnepségnek meghatározó keretet kölcsönzött Ő Eminenciájának beszéde, melyben megboldogult királyunk I. Ferenc József hithű vallásosságáról, a boldogságos Szűz Mária iránt mindenkor, egész életén át tanusított alázatos tiszteletéről, gyermeki ragaszkodásáról emlékezett meg kegyeletes szavakkal. A sors csapásai, amelyek áradatként zúdultak a királyi férfiúra, nem törték meg; hite, valóságossága volt mindig erőssége. Nemcsak a kötelességteljesítésben, hanem egyházas érzületében, a kongreganistát jellemző éretnyekben is tündöklő példaképünk. Amilyen volt élete, olyan volt halála is. Boldogult Fejedelmünk nagy volt életében, de nagyobb lett halálában, melyre olyan mély vallásossággal és szent buzgósággal készült, hogy örök időkre tanítani fogja itt hagyott népét: a jó életnek jó halál a jutalma. Legyen áldott emlékezete a távozó jó királynak és legyen áldásos élete követendő példaképe nemzetének.

A megindító beszédet a tagfelvétel szép aktusa követte és az ünnepség áldással végződött. Az asszisztenciában részt vettek: dr. Nemes Antal c. püspök, a koronázó templom plébánosa, dr. Molnár János prelátus-kanonok, dr. Simon György apátkanonok, dr. Hanuy Ferenc, dr. Lukacsics József egyetemi tanárok, dr. Auer Jenő apát, Ludovika akadémia tanára, Bakács János apát, belvárosi plébános, dr. Hantos Ferenc felsőbb leányiskolai igazgató, Madaras Aurél hittanár, belvárosi káplán, dr. Wéber Pál prefektus és a veszprémi papnövendékek.

— **Katonai kitüntetések.** Ő cs. és apostoli kir. Felsege megbízásából a hadseregparancsnokság dr. Luttor Ferenc pápai t. káplán, theol. tanár,

cs. és kir. tart. tábori lelkésznek az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért dicséret elismerését nyilvánította.

Ő cs. és apostoli kir. Felsege dr. Luttor Károly többszörösen kitüntetett cs. és kir. ezredorvosnak, ki a háború kezdete óta a fronton teljesít szolgálatot, vitéz és önfeláldozó magatartásáért és a tábori egészségügy terén szerzett érdemeiért a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a vitézségi érem szalagján adományozta.

A király Őfelsége Csekme Károly és Györke György századosoknak, Mjázovszky Akos nept. és Mártz Mátyas tart. főhadnagyoknak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül a hadi díszmentes 3. osztályú katonai érdemkeresztet; Somogyi Károly népt. őrmesternek az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálatá elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— **Esküdtörborsági elnökök.** A győri kir. ítélőtábla elnöke az 1917. év tartamára kinevezte a kir. tábla területén levő kir. törvényszékeknek szervezett esküdtörborságok elnökeit. A veszprémi kir. törvényszéknek elnökül Juraszek János kir. tszéki elnököt, helyettes elnökül Csajághy Károly kir. tszéki bírót nevezte ki.

— **A vármegyéről.** A vármegyei tiszti nyugdíj választmány f. hó 7-én ülést tartott, melyen megállapította Szász István nyugdíjazott deveszéri utbiztos özvegyének járulékát, valamint a férje temetési költségeinek járulékát.

— **A honvédelmi miniszter üdvözlése.** Dr. Komjáthy László polgármester örömet fejezte ki a város nevében Hazai Samu honvédelmi miniszternek, városunk diszpolgárának, hogy az isteni gondviselés a vasuti szerencsétlenségől mególtalmazta s egyúttal a város részvételjes bánatát fejezte ki a vasuti szerencsétlenség felett. A miniszter ugyanis utközben lekapcsoltatta szalonkocsiját a Herceghalomnál halálba rohanó vonatról s így megmenekült. Hazai szívélyes hangu táviratban köszönte meg a város tiszteletteljes figyelmét.

— **Sebesültek karácsonya.** A veszprémi cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága ez évben is gondoskodni kíván arról, hogy a kórházai-ban ápolts különféle harcaterkről beiegen vagy sebesülten visszaérkezett és családjától távollevő katonák a szeretet ünnepet, a karácsonyt megünnepelhessék. — A kórházparancsnokság ezúttal is Veszprém város és a környékbeli községek nem egy ízben tapasztalt és már többször igénybevett nagylelkűségéhez és jószívűségéhez folyamodik és azt kéri, hogy a karácsonyi ajándékok beszerzéséhez adományaikkal hozzájárulni sziveskedjenek. Nem sokat kér. Teljes tudatában van, hogy a hosszú háború óriási terheket ró kivétel nélkül mindenkre. Azt kéri, hogy mindenki annyit adjon, amennyit könnyen nélkülözhet. Akár pénz, akár más, ajándéknak megfelelő tárgyat szivesen fogad a tartalékkórház karácsonyt rendező bizottsága. Az adományokat a polgári és kereskedelmi iskolában lévő kórház irodájába kell küldeni. Az adományokat hirlapilag nyugtatják.

— **Városi közgyűlés.** Azt irtuk, hogy Veszprém város képviselőtestülete f. hó 13-án gyűlést tart. A közgyűlésre annyi fontos tárgy halmozódott össze, hogy azoknak bizottsági letárgyalása erre az időre lehetetlen volt. A vezetőség tehát kénytelen volt a közgyűlést későbbi időre halasztani.

— **Halálozás.** Oblat Rudolf, helybeli tekin-télyes husvagócég tulajdonosa 52 éves korában meghalt. Temetése december 3-án volt s holtestét nagyon sokan elkísérték az izr. temetőbe. Üzlete szoros összeköttetésben volt a város közéletével. Szép érdeme marad, hogy ezt a helyzetet kifogástalanul egyeztette össze a közérdekekkel. Jó ember volt, sokan sajnálják; özvegye s 4 gyermeke gyászolja siratja.

— **A vármegyei hivatalok ügyforgalma.** A legutóbbi közgyűlés óta az alispáni iktatóba 6982, a kihágási iktatóba 136, a központi választmányi iktatóba 5, a közigazgatási bizottsági iktatóba 399, a vm. árvaszékhez 4954 és a vm. tiszti főügyészhez 185 ügydarab érkezett.

— **Tejszövetkezet.** A napokban érkezett volt a veszprémi tejszövetkezet ügyében. Az értekezleten két javaslat állított szemközt. Mindkettő egyezett abban, hogy a szükségesei tejmennyiségét azokban a községekben kell megszerezni, amelyek kiszolgáltatás tekintetében ezideig is Veszprém körzetéhez tartoztak. Az egyik javaslat ezt rekvirálási jogon kívánja megszerezni olyképen, hogy

dörögök ez a kép, melynek látásáért éltek és dolgoztak, szenvedtek és küzdöttek, járták a kietlen sivatagok útjait. S e keppel bucsuznak a földtől, melyért éltek s melynek vigasztaló ígézetét magukkal viszik az örökévalóságba.

Az örökévalóságba! Tek Törvényhatósági Bizottság! Én úgy kepelem, hogy vajahol a vértől annyiszor áztatott lengyel földről felszállt egy fehér királyi sas, melynek százados szibériai börtönét csak a múlt napokban nyitotta meg a világ két leglovagiasabb nátkodójának nemzetszabadító keze. Ez a fehér királyi sas felszállt erről a verázott földről s repült egyenesen a gondolát sebességével Ausztria fővárosa, Bécs felé s azon át a schönbrunn császári parkba s ott leszállt a „Gloriette” tetejére s várt csendesen valamire. S mikor este kilenckor valahol a schönbrunn császári kastély mellekszárnán megszólalt a kuvik, ez a királyi fehér sas odaszállt a palota egyik erkélyére s figyelve nézett egy kivágtott ablakot. Pár percen ezen ablakon kirepült nadian egy kis fehér galamb; a sas egy lendülettel mellette termett, ovatosan bevont karmaival elfogta azt a kis riadt galambot s magához, meleg kebléhez ölelte úgy, mint ahogy a fiatal anya öleli keblére elszállított csecsemőjét, — vitte föl a mérhetetlen magasságra.

Ah! ez a sas jól ismerte a mérhetetlen magasság szédítő útját. Megjárta ő azt már többször. Ez uton vitte ő a magyar sziveknek is annyira kedves szent Hedvig lelket, szent Kázmér és a jagellók nagy királyait is s azután a muszkaverő Bathory István, a törökverő s Bécsét felzabáló Szobieszky Jánosét. Félelem nélkül szállt, úgy érezte: hogy

ezek várják már, őt ottfenn nagy vágyakozással. Ott alant még hallgatott a „De profundis”, nem szólt meg még a „Miserere”. Sietett, hogy elsőnek érkezzen. És elkésett mégis! Mire fölért a mennyek tündöklő csarnokába, azt megtölte már egy terdre borult mártir-nemzet halat adó imádsága és örömjungó himnusza.

A sas odarepült egyenesen az irtalom Atyjának trónja elé s letette a kis megrémült galambot annak lepcsőjére s azután ránezett arra a másik sásra, mely oly jó ismerőse volt neki már előbbi útjából s mely ott állt most is gazdája, szent János oidaian, kinek lelkével repülté át egykor az apokalipszis emberi elmének mérhetetlen mélyseit és magasságait. S a két sas egyszerre kerő pillantással fordult az irtalom örök Atyjához, hogy fogadja keblére azt a trónja szármolyán vergődő, megrémült kis galambot.

És hisszük, hogy keblére fogadta. Hiszzük, hogy az Ur, ki a földi koronákat osztogatja, az ő kiküthatalan bölcsessége szerint, minden előzetes érdemek nélkül; aki azonban a mennyei örök dicsőség koronáját egyként adja királyoknak és alattvalóknak, de csak a már megszerzett érdemekért: megadta ennek a szegény megrémült kis galambnak is az irtalagott földi koronák helyett az örök dicsőség azthon hervadhatlan koronáját, melynek legszebb gyöngyei voltak a verejtékcseppek, melyeket a mások boldogulását végezt önzetlen munkában hullatunk s legfényesebb gyémántjai azok a könynyek, melyeket irtalmas kézzel mások szeméből törölünk le.

minden községre kironának bizonyos mennyiségű tejet s azt egy helyi megbízott összegyűjtené s a veszprémi központba beszállítaná. A szétosztást a vajgyár elvállalta. A községi kivétel nem egyenként történnek. A községi előjáróság az átlag-összeget kivétne a gazdákra állatállományuk tejtermelési képessége arányában. Ily módon lehetne egy-egy községre bizonyos, hetenként beszoigálatatad tojásállagot is kironi. A kivétel jogát az orsz. közlelmzési hivatal adná meg. A központosított tejet tejedulák alapján elsősorban gyermekek, agkok s betegek számára árusítanak. Polgármesterünk ezt a javaslatot védte. Az értekezlet azonban arra az álláspontra/keleyezkedett, hogy a gazdaságok s községek önként ajánlják föl tejtermelésüket s megbizta dr. Komjáthy László elnökségével Haidekker László, Schreiner János és Schiller Samu tagokból álló bizottságot, hogy a gazdákat ily önkéntes ajánlatra szólítsák föl. A tej szétosztását az utóbbi esetben is a vajgyári központ végezné. Mindenki kíváncsi az eredményre.

— **Adomány.** A veszprémi közgazdasági bank és takarékpénztár Oblatt Rudolf igazgatósági tag elhunya alkalmából koszoru megváltás címén 30 koronát küldött a pótzászlóalj parancsnokságának a helybeli honv. gyalogezred özvegyei és árvái javára.

— **A városi zeneiskola hangversenye.** A városi zeneiskola megnyitó hangversenye december hó 13-án lesz és este 8 óraor kezdődik a színházban. Akik tévedésből meghívott nem kaptak, sziveskedjenek ebbeli óhajukat a zeneiskola igazgatóságával (Virág-u. 6. sz.) közölni.

— **Városi képviselő választása.** A képviselőtestület által kiküldött bizottság a városi képviselőválasztásra jogosítottak névjegyzékét összeírta. Az I. kerületben 298, a II-ben 292, a III-ban 506, a IV-ben 254, az V-ben 388 s a VI. kerületben 321 a szavazók száma. A névjegyzék dec. 8-án a város házán közszemlére kitétek. Az érdeklődők ott dec. 13-ig betekintheik s esetleges felebezéseiket öt nap alatt beadhatják. Szavazásra jogosított, aki két év óta Veszprémben lakik s egyenes állami adót fizet.

— **Hósi halál.** Fabb Gyula építési felügyelő f. é. nov. hó 6-án Csikmegyében a Gyilkos tó mellett, a románok elleni küzdelemben, életének 40 ik évében hósi halált halt. Özvegye és nagy-számú rokonság gyászolja.

— **Hadikölcsön.** Veszprém város tanácsa 85 ezer korona hadikölcsön jegyzését javasolja a városi közgyűlésnek.

A Veszprémvármegyei Takarékpénztárnál eddig közel 400.000 K-t jegyeztek az V. hadikölcsönre.

— **A szikvizgyár gyűlése.** A helybeli szikvizgyár december 2-án igazgatósági gyűlést tartott Kelemen Imre elnökségével. A gyűlésen megjelentek dr. Csolnoky Ferenc kórházi igazgató főorvos s Perényi Antal kanonok-plebános igazgatósági tagok is, akiket az elnök a királyi tanácsosi kifutetés, illetve kanonoki kinevezetés alkalmából az őszinte tisztelet meleg szavaival üdvözölte. Az igazgatóság tudomásul vette, hogy a felügyelőbizottság Tauszig Miksát választotta meg elnökül. Az ötdik hadikölcsönre az igazgatóság 2000 koronát jegyez. A jégkérdés nehéz feladat elé állítja az igazgatóságot. A nehézséget a fuvar nagy drágasága okozza, melyet a mostani szikvizár mellett kiegyenlíteni lehetetlen. Az igazgatóság felhatalmazta az elnököt, hogy ebben az ügyben beátása szerint intézkedjek.

— **A vármegye közegészségügye.** A vármegyében a közegészségügyi viszonyok aug. 15.—nov. 15. közötti időben kielégítők voltak. Fertőző betegség járványosan nem lépett fel, a szorványos esetek leküzdésére pedig sürgős intézkedéseket foganatosítottak. A hatósági, községi és kórorvosok, bár számuk nagyon megapadt, közegészségügyi vizsgálataikkal törekedtek az általános közegészségügy javítására, fenntartására. A csöglei gyógyszerárt bezárták. Tulajdonosa meghalt, új kezelőt pedig nem kaptak. A lovaspatonai gyógyszerárt ellenben megnyitott, mert tulajdonosát a katonai szolgálat alól ideiglenesen felmentették.

— **Adomány a sebesülteknek.** A veszprémi katonakórház karácsonyára egy magát megnevezetni nem kívánó hógy 10 koronát adományozott. Az adományt a kórházparancsnokság ezúton köszöni.

— **Jótekonycélu hangverseny.** Az a nagy-szabású, klasszikus műsoru hangverseny, melyen Seifranz Irén zongoraművész, Mayer Ernő, a

bremái opera első tenoristája, Szenes Imre huszár főhadnagy és Deusch Gyula, a Wiener Konzertverein első hangversenymestere rendeznek és melyet az országos gyász miatt elhalasztottak, f. hó 17-én, vasárnap d. e. 11 óraor lesz a vármegyháza dísztermében. A hangverseny tiszta jövedelmét a veszprémi katonai intézmények javára fordítják. A hangversenyre csaknem az összes jegyek elkeltek és már csak 2 koronás jegyek kaphatók, azok is korlátozott számban.

— **Nyugdíjbiztosítás.** A tanács elhatározta, hogy a város régebben alkalmazott szolgáit s egyéb hasonló alkalmazottjait, ha arra érdemet szereznek, beiratja a magyarországi rokkantak segély- és nyugdíjintézetébe. Az évi díjak a várost terhelik. Remélhető, hogy a városi közgyűlés a javaslatot elfogadja.

— **Lisztbejelentés.** A házi készletek: liszt, hüvelyek, cukor, kávé stb. bejelentése december 8-án befejeződött. Zerhertzbejelentés adtak be. Az ünnepnap miatt a bejelentést szombaton is elfogadták. A később történt bejelentéseket pótlajstromba vezették s csak azokat nem éri büntetés, akik a késedelmet igazolták.

— **Köles.** A város husz métermázsza köleskását kapott. Már eddig el is fogyott. Az élelmzési hivatal olyan részletekben osztotta szét, hogy sok igényt kielégíthessen. Ugy halljuk, hogy a napokban újabb küldemény is érkezik.

— **Gyűjtés.** A Kopácsy-iskola I. osztályu tanulói, 93 kor. 30 f-t gyűjtöttek jótékonycéra. Az iskola igazgatósága ebből 60 koronát a szegény s védetlen gyermekek szanatoriuma javára küldött, 33 kor. 30 f-t pedig a helyben ápolat sebesült katonák karácsonyfájára ajánlkozott.

— **Háborussegély.** Megnyugtató tudomásul adjuk, hogy a hitfelekezeti és községi iskolák tanítóinak háborussegélye elintézés alatt van. Az enyingi járás tanítóinak már meg is érkezett. Ezt követni fogja a többi járásoké is.

— **Póttartalékos tanítók.** Mindazok az eddig póttartalékos levő tanítók, kiknek önkéntességi jogát a legújabb miniszteri rendelet visszaállította, polgári fizetésüket épügy kapják, mintha a póttartalékos lennének egészen addig az ideig, míg legalább zászlósok nem lesznek.

— **Tanítói állás.** A gyertyánkuti községi tanítói állás megüresedett, melyre f. hó 16-ig lehet pályázni. Javadalma: szép törvényes lakás, törvényes fizetés. Vasárnap és ünnepnap tartani szokott templomi ájtatosságokat tartozik elvégezni. Ezek fejében kap 3400 □ szántóföldet. Egyéb járandósága 30 kor. papéncz, 12 pozsonyi mérő burgonya. Csak róm. kath. vallásu tanítók, illetve tanítónők pályázhatnak, akik kérvényüket a kir. tanfelügyelőséghez küldjék.

— **A hajmáskéri patika.** Trsztyánszky Károly dévai gyógyszerész azt a kérést terjesztette dr. Véghely Kálmán alispánhoz, engedtesse meg neki, hogy Hajmáskéren személyes jogu gyógyszerárt állíthasson fel. A vármegyei közegészségügyi bizottság f. hó 7-én tárgyalta a kérelmet s azt a véleményt terjesztette az alispán elé, hogy a kérést ne teljesítse.

— **Utak javítása.** Az enyingi járás főszolgabirójának erélyes intézkedésére e járásban a kavicsszállítást kényszer közmunkával e napokban befejezik. A zirci járásban az állomásokon raktározott kavics nagy részét kifuvározták, a többi járásokban erre a csekély, több községnél alig 1—2 napot tevő munkára október hó végéig egyes községek halasztást kértek. Az államépítészeti hivatal figyelembe véve, hogy a kavicsszállítás legfeljebb 1—2 napi időt vesz igénybe és ennélfogva minden igaz-fogat tulajdonosa mezei munkájának elhanyagolása, illetve hátránya nélkül ezt a csekély közérdeket szolgáló szállítást elvégezheti, a kért halasztást engedélyezhetőnek nem tartotta és azt az alispán nem is engedélyezte.

— **Kevés az állatorvos.** A vármegyei állat-egészségügyi személyzetben meg mindig nagy a hiány. Két m. kir. s három községi állatorvos van hadi szolgálatban. Ez idő szerint tehát az állat-egészségügyi szakszolgálatot a törvh. m. kir. állatorvos, három járási kir. állatorvos s egy városi állatorvos teljesíti.

— **A pápaiak felebbezése.** A kir. pénzügyigazgatóság Pápa várost a boritaladó és huszfogyasztás beszedéséről oly magas átalányösszeggel róta meg, hogy azt saját anyagi romlása nélkül képtelen elviselni. A tanács a sérelmes határozatot megfelebbezte a vármegyei közgy. bizottsághoz.

— **A vízmelegítők beszoigálatása.** A rézből készült vízmelegítők beszoigálatásának idejét a honvédelmi miniszter febr. 15-ig meghosszabbította. Ezen túl a bizottságok sem adhatnak felmentést. A hadifémbeváltók a kicserélésre bejelentett réz-vízmelegítők helyett oicsón és jöminőségben pótvízmelegítőt bocsátanak rendelkezésre.

— **A vármegye termése.** A vármegye terméseredménye a következő: búzából 63 mm. (tavaly 68 mm.), rozsból 61 mm. (tavaly 66 mm.), árpából 57 mm. (tavaly 56 mm.), zabból 81 mm. (tavaly 58 mm.), tengeriből 75 (tavaly 104 mm.) burgonyából 52 mm. (tavaly 51 mm.), cukorrépából 117 mm. (tavaly 132 mm.), az átlagtermés kat. holdanként. A kevesebb jó gabona-termés mellett tehát még a tengeri adott gyengébb termést, úgy hogy az jóval a normálison alulinak mondható.

— **A tiszthelyettes és a hadisegély.** A honvédelmi miniszter megállapította, hogy a tiszthelyettes a legénységi állományba tartozik s így hozzátartozóikat megilleti — amennyiben eddig nem kaptak — visszamenőleg is a hadisegély.

— **A porvai rekiválás.** A Zirc és Vidéke után mi is felháborodással irunk Schwöller János porvai lakosról, aki elrejtett gabonájának felkutatásakor magyar honpolgárhoz nem illő kifejezéseket használt. A zirci lap társ most kijelenti, hogy a porvai gazda az idézett kijelentéseket részben egyáltalán nem, részben más értelemben tette. Ezt a helyreigazítást tehát mi is leközöljük.

— **A vámorli malmok.** Jelezzük mult számunkban, hogy alispáni rendelet jelenik meg, amely megállapítja a vámorli malmok eljárását. A rendelet megjelent. Alapvető gondolatait közöltük is már. Most csak arra hívjuk fel olvasóink figyelmét, hogy a rendeletet pontosan tartásuk be, mert a hatóságok szigoruan ellenőrzik a malmok őrését. A saját érdekében jár el, aki nem cselekszik a rendelet szelleme ellenére.

— **Podgyászvizsgálat.** A közlelmzési hivatal a veszprémi és papai állomásokat olyanoknak minősítette, ahol az utazók podgyászait meg kell vizsgálni. A vizsgálatot már a fel-szállás előtt megejtik azok a személyek, akiket a közlelmzési hivatal evvel a teendővel megbiz. Kineveztetésük iránt dr. Véghely Kálmán alispán a két város polgármesterének megkérdezése után teszi meg előterjesztését a közlelmzési hivatalhoz.

— **Drágul az utazás.** A vasuti szállítási díjtételeket előreláthatólag felemelik. A vasutak fizeme megdrágult és a szállítási önköltség nagyobb, mint háboru előtt. A szén is drága, a munkabért emelni kellett, sőt a tisztviselők külön pótléka is új teher lön. Sőt úgy látszik, a személyszállítás tarifáját is emelik. Tervebe vették, hogy az összes gyorsvonatot felszerelik III. oszt. kocsiakkal, hogy a díjemelés után oicsóbb kocsiosztályok is legyenek. Első sorban a drágább kocsiosztályok és az expresszvonatok díjtételeit emelik fel. Az áruszállítási díjtételeknek felemelése hadipótlék alakjában történik s ez a pótdíj 30% lesz. Ugy hírlík, hogy febr. 1-én lépne életbe.

— **Karácsony a harctéren.** A harctéri katonák karácsonyi megajándékozására indult mozgáalom, a Hadsegély Hivatal és a Voróskereszt együttes akciója a legszebb eredményeket igéri. Pénzintézetek, vármegyei és községi hatóságok, egyházak, iskolák, a vidéki Voróskereszt fiokok nemes vetélkedéssel küldik adományaikat és remélhető, hogy példájukat egyre többen követik. — A katonák karácsonyi ajándékainak csomagolása is megkezdődött és nagy apparátussal folyik. Adományok a „karácsonyi szeretetadományok 8880. sz.” csekkzámlájára küldendők az együttes vezetőséghez. Hadsegélyző Hivatal, V., Akadémia-u. 7.

— **A miniszter és a papirfogyasztás.** A kultuszminiszter az ország összes közepiskoláihoz rendeletet intézett, smely a papírossal való takarékosagra figyelmeztet. A rendelet a következőket mondja: Arról értesültem, hogy egyes közepiskolákban a tanítás és tanulás sikerével semmiféle kapcsolatba nem hozható módon pazarolják a papírost. Tekintve, hogy most a papírgyártás nagy nehézségekkel küzd, de tekintve azt is, hogy a tanuló s sokféle és nem mindig neközőzhetetlen füzet és papíros árával szüleit ok nélkül terhelik, felkérem az iskolákat, hassanak oda, hogy a tanuló a papírosfogyasztást az elkerülhetetlenül szükségesre korlátozzák.

— **Göndör Ferenc kir. s-tanfelygelőnél 3 hl. finom zamatu, jó új bor kapható. Tudakozódni lehet a jeruzsálemhegyi áll. ovodában.**

A háboru krónikája.

December 3. Pitestől délkeletre Mackensen áttörte és megverte az első román hadsereget. 6100-nál több lett az új fogoly és 49 ágyút zsákmányoltunk. Bukarestet három oldalról fenyegeti veszedelem. Az oroszok fölmentő offenzívája kudarcot vallott. — Dobrudzsa bolgár csapatok erős orosz támadásokat visszavertek. — A románok támadásai a Focsánitól nyugatra emelkedő határhelységeiben és két orosz hadsereg rohamtámadása Arz és Kövess tábornokok vonalai ellen, tegnap épp úgy megfűsült, mint az előző napokon. Szokatlanul súlyos veszteség az ellenség oldalán. — Az Ancre mindkét partján, a St. Pierre Vaasterdónél és a Sommetől délre Chaules mellett időnként erős tűzérési harc fejlődött ki. — Az olaszok ágyútűzüket a Karszt-szakaszon nagy lövészerményiség felhasználásával folytatták. — Az antant előretörései Monasztirtól északnyugatra teljesen eredménytelen maradt.

December 4. Bukarestől délnyugatra megkísérelte az ellenség, hogy gyorsan összedett nagyobb erőknek előretörésével fordulatot idézzon elő. Az ellenséges támadó csoportot a Neajlovun átvettük. Német csapatok Bukaresttől nyugatra átkeltek az Argesun. Román területen tegnap több mint 2800 foglyot szállítottunk be és 15 ágyút zsákmányoltunk. — Az ellenséges támadások főleg a Trötus felső folyásától kétoldalt elterülő vidék és Galicia délkeleti szögletében levő állásunk ellen irányultak. Az ellenséget súlyos veszteséggel mindenütt visszavertük. — A tengeremléki arcvonal déli szárnyán a tűzérési harc éjjel-nappal szakadatlanul tartott. — A Somme- és Maasterületen a tűzérési tevékenység az egyes nappali órákban fokozódott és helyenkint éjjel is felülmuta a szokásos mértéket.

December 5. Az Argesul mellett vívott csata döntő fontosságú győzelemmel végződött. Bukaresttől nyugatra egy hadseregcsoport kiküzdötte az átkelést az Argesul folyón. Ez a csoport tegnap Tituig nyomult előre és itt fogadta romjart az első román hadseregek, melyet osztrák és magyar és német csapatok előző nap Pitestől délkeletre megverték. Erős román osztagokat megsemmisítettünk. Tovább északra a szövetségesek elfoglalták Tirgovist. A rendkívül gazdag zsákmányt megközelítő pontossággal sem lehet megállapítani, óráról-órára növekszik. — Az oroszok támadásai kezdenek ellanyhulni. Csupán a felső Trotuzu-völgy mindkét oldalán folytatják az oroszok változatlan hevesseggel támadásaikat. Helyenkint tiszter is megújították rohamaikat, de mindenütt visszavertük őket. — Az Ypern- és a Windischaete-hajlásban robbantásokkal kapcsolatban angol járőrök a németek állásai felé közeledtek. Egyeseknek sikerült a legelső árokba benyomulniok. — A Karszt-szakaszon tovább tart az ágyutűz. Egy olasz repülőraj Tutuitera. Grossrepenre és Sezanara hatás nélkül dobott bombákat. Repülőink megtámadták az ellenséget és egy Caproni-gépet négy bennülvél leszállásra kényszerítették.

December 6. A dunai hadsereg jobbszárnya orosz támadásokat visszavert, és Bukaresttől délnyugatra az Argesulon túl nyomult előre. A dec. 3-án beszállított fogoly száma több mint 12.000. — Arz tábornok csapatai visszazserezték az oroszoktól mindazt a helyi hssznot, amelyet az oroszok az utóbbi napokban egyes helyeken kiváltak Kövess vezérezredes zászlóaljai a Werch Dobryn röviddel ezelőtt elvesztett árokból elkeseredett harcban szintén kivetették az ellenséget. E vállalkozások alkalmával 550 főnyi legénységet, 13 géppuskát és 4 aknavetőt szállítottunk be. — Eső és kőd ellenére a Karszt-fensíkon az ágyutűz változatlanul erős volt. — Somme-arcvonalon erősebb lett az ágyutűz és az éj folyamán is élénkebb maradt, mint a legutóbbi időben. — A Csernától keletre új harcok fejlődtek.

December 7. Bukarestet és Ploestit elfoglaltuk. A dunai hadsereg Bukareitől délnyugatra a folyó jobbpartján levő helységeket megszüntítte az ellenségtől. Falkenhayn tábornok győzelmes előrenyomuló magyar és osztrák és német haderői közelednek a Bukaresttől Ploestin át Kampinába vivő vasútvonalhoz. Nyugat-Olahországon új útközvetek fejlődtek, amelyek alkalmával 26 tisztest és 1600 főnyi legénységet 4 ágyút és 3 géppuskát szállítottunk be. — A Ludova területen és a Tatarszorosától északnyugatra megfűsült az orosz támadások. — A olasz harctéren nincs fontos esemény. — A Somme-területen az erősebb tűzérési harcot nem tekintve, lényeges esemény nem történt.

December 8. Osztrák és magyar csapatok elfoglalták Kampinát és Szinajától délre üldözik az ellenséget. Falkenhayn tábornok szövetséges haderői tegnap 106 román tisztest és 9100 főnyi legénységet szállítottak be. — A román első hadosztály maradványai ma megadták magukat a Szivó-dandárnak. 10 zászlóalj, egy lovasszázad és hat üteg részei tették le a fegyvert, összesen 8000 embert; köztük 6 ezredes, 26 ágyuval. — A Karpatokban az orosz nyomás jelentékenyen csökkent. — A Maas nyugati partján a németek betörték a francia árokba. Öt tisztest és 190 főnyi legénységet szállítottak be.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

Tisztító háború. Köszönjük. Karácsonyi számunkban közöljük.

600 holdas
mezőszentgyörgyi
gazdaságomban egy

béres-
gazdát

ujévi belépéssel rendes
konvencióval alkalmazok.

Cim: Rosenthal Jakab,
Mezőszentgyörgy
(Veszprémmegye).

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Néhai Slavonits István kőmiveszegéd és Boda Anna leánya Irén r. kath. — Hadnagy József máv. helyettes pályaőr és Tóth Borbála fia Károly r. kath. — Lakner József vonatfékező és Hornung Terézia leánya Terézia Mária r. kath. — Józsa Irma háziacseléd fia Sándor ref.

Halálozás.

Özv. Fodor Ferencné Ruzsovits Anna magánzó r. kath. 80 éves. — Zachatlan Mária r. kath. 3 hónapos. — Ohlalt Rudolf meszarosmester izr. 51 éves. — Gergely József óráspáros r. kath. 55 éves. — Kustor Ferenc r. kath. 2 éves. — Sipos Gábor ref. 18 hónapos. — Józsa Sándor ref. 1 napos. — Özv. Dani Jánosné Fischer Rozália szegényházi tag r. kath. 85 éves. — Rozsnyóczi Antalné Baum Katalin cipészegéd neje r. kath. 67 éves. — Özv. Fűrds Elekne Karácson Terézia magánzó r. kath. 67 éves. — Özv. Marsali Elekne Horváth Anna magánzó r. kath. 87 éves.

Házasság.

Harák József fuvaros r. kath. és Göndöcs Terézia varrózó r. kath. — Kostelnik János gépkocsivező r. kath. és Henn Mária r. kath.

Eladó
egy

kerti ház,

melyen van 1 szoba,
konyha, kamra és
hozza egy

nagy kert

(72×60 méter területű).

A kertben van ivó-
és öntözőkut.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Veszek

waggontételekben
kiegétett (kifőzött)

törkölyt

• Fizetve ottan •
Kérek árajánlatot.

SCHÖN ANDOR

Budapest, V., Honvéd-utca 8.

A Kossuth Lajos-utcai
Rothauser Ignáéne-fele ház
(urilak) az örökösök ré-
széről kedvező fizetési
feltételekkel

eladó.

Bővebb felvilágosítást
készséggel ad

Friszt László Tapoleza.

Nagyságos Asszony!

Tisztelettel értesítem, hogy
folyó évi november 1-től

Női divattermem

Kossuth Lajos-utca 12.

szám alá helyezem át.
Raktáron tartok még kék
kosztüm-vaterleteket és
gyapju vaterlin-gombo-
kat egyéb hozzávaló kel-
lékekkel. — Hölgyek által
hozott szövetek fazon-díjai
alulírt árban számíttatnak.

Kizárólag nálam készülnek
:: a legelegánsabb ::
kosztümkök, felöltők
és téli kabátok ::

a legutolsó divat-stílusban s
finom izléssel kiállítva.

Berlini divatlapok minden hó 1-én meg-
jelennek. — Kosztüm fazon-díjak fazon-
minőség szerint 50-60 K. — Minden-
nemű pilis és bársony-ruhák elegáns
kivitelben állíttatnak ki. — Szives meg-
rendeléseket várva teljes tisztelettel:

PAÁL LAJOS

női szabó,

volt budapesti elsőrendű szabász.

Fogászati műterem Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Inter-urban**Wellner Gyula**

régí jóhírű fogászati műterme. Rendelkezésre áll az összes fogászatba vágó műveletekre.

**Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.**

A szájpadiás nélküli műfogak specialis készítője.

Számptalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

Mindenkinek fontos!

A kenderzsineg teljes hiányának beálltával

a győpi **S'NGER MÓR W.**

ÖZVEGYE és FIA cég

a rózsahegyí

PAPIRZSINEG-

gyárral szerződést kötött, mely szerint az egyedüli elárulást a gyár eredeti árai és feltételei szerint eszközöli.

Eddig a legjobb, legmegfelelőbb gyártmány

Kivánatra a cég képviselője mintákkal bárhol megjelenik.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatárú-kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választékhazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Punec stb.**Hentesárúk, Sajtok**Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz**Konzervek**Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek**Száritott főzelékek**Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek**Vadlak**

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENCorgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlőpésd-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölk.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart:

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivittel minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatók, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esküvői indoklások, számlák, címkek, stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek totazás szerint fázve vagy bekötve szállítataak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy és négyvonalas csinos vizsgalapot, tet zászorinti mennyi ében. — Kaphatók a legjobb minőségű fehér íródal, ugyaslatén fogalmazópapírok.

Postal megrendelések azonnal ellntéztetnek.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61